

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης: 159/2020
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Τμήμα Γ'
Συνεδρίαση της 29^{ης} Οκτωβρίου 2020**

Σύνθεση:

Προεδρεύων: Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ, σε αναπλήρωση της κωλυομένης Προέδρου του Τμήματος, Βασιλικής Δούσκα, Αντιπροέδρου ΝΣΚ.

Μέλη: Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Αδαμαντία Καππετανάκη, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Χρήστος Μητκίδης, Βασιλική Παπαθεοδώρου, Αικατερίνη Γαλάνη, Ευάγγελος Μαρίνης, Νικόλαος Μουκαζής, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Αφροδίτη Καρούκη, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το με αρ. πρωτ. 111010/Ε2/27-8-2020 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Εκπαιδευτικού Προσωπικού πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Διεύθυνση Διοίκησης Εκπαιδευτικού Προσωπικού πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Τμήμα Β' Κινητικότητας Εκπαιδευτικού Προσωπικού Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, που υπογράφεται από την Υφυπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται εάν δύναται να μεταταχθούν στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 8 του ν. 4652/2020, οι οποίες επιτρέπουν την κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη μετάταξη στην εν λόγω Αρχή πολιτικών διοικητικών υπαλλήλων, οι εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή έστω όσοι από αυτούς είναι απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης.

Στο ππιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδοτεί ως εξής :

Ιστορικό

1. Σύμφωνα με το έγγραφο του ερωτήματος και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, το ερώτημα ανέκυψε κατόπιν αιτήσεων μετάταξης στην Α.Α.Δ.Ε., τις οποίες υπέβαλαν εκπαιδευτικοί, ανταποκρινόμενοι στην ΔΔΑΔΒ 1038555/17.3.2020 «Ανακοίνωση-Πρόσκληση για μετατάξεις υπαλλήλων προς την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων βάσει των διατάξεων του άρθρου 8 του ν. 4652/2020 (ΦΕΚ 9 Α/23-01-2020)» (ΑΔΑ: 6ΘΕΟ46ΜΠ3Ζ-3ΚΣ).

Η ερωτώσα υπηρεσία, στην οποία κοινοποιήθηκαν οι αιτήσεις, απέστειλε στην Α.Α.Δ.Ε., αμέσως όταν της κοινοποιήθηκε η πρώτη αίτηση, το με αρ.πρωτ. 75560/Ε2/17-6-2020 έγγραφο, με το οποίο εξέφρασε τη θέση ότι δεν εμπίπτουν στις ανωτέρω διατάξεις οι εκπαιδευτικοί, διότι δεν είναι διοικητικοί υπάλληλοι και δε γίνεται ειδική αναφορά σε αυτούς, όπως συμβαίνει στις διατάξεις του ν. 4440/2016 (άρθρο 3 παρ. 1). Για τη θέση της αυτή ενημέρωσε και τους αιτούντες εκπαιδευτικούς, μεταξύ των οποίων και την Α.Β., στην οποία απέστειλε το με αρ.πρωτ. 86247/Ε2/6-7-2020 έγγραφο. Η εκπαιδευτικός απάντησε με την από 15-7-2020 ηλεκτρονική επιστολή της, με θέμα «Παροχή Διευκρινίσεων σχετικά με αίτηση μετάταξης», υποστηρίζοντας ότι, επειδή είναι απόφοιτος της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης (ΕΣΔΔΑ), εμπίπτει στις επίμαχες διατάξεις.

Νομοθετικό Πλαίσιο

2. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 8 του ν. 4652/2020 «Ρυθμίσεις για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση και άλλες διατάξεις» (Α 9), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 5 του ν. 4684/2020 (Α 86), ορίζεται:

«Άρθρο 8

Αντιμετώπιση των αναγκών στις Υπηρεσίες της Ανεξάρτητης Αρχής δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) λόγω της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Για την αντιμετώπιση των αναγκών στις Υπηρεσίες της Ανεξάρτητης Αρχής δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), λόγω της επικείμενης αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ορίζονται τα ακόλουθα:

1. Σχετικά με μετατάξεις από άλλους φορείς:

α. Επιτρέπεται, κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, η μετάταξη στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων: πολιτικών διοικητικών υπαλλήλων, μόνιμων και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, που υπηρετούν σε υπηρεσίες, κεντρικές, ειδικές αποκεντρωμένες και περιφερειακές, του Δημοσίου, των Ανεξάρτητων Αρχών, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' και β' βαθμού και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), καθώς και των Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), εφόσον ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση, όπως εκάστοτε οριοθετείται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, όπως και αποφοίτων της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΣΔΔΑ), ανεξαρτήτως του φορέα στον οποίο ανήκει η οργανική τους θέση.

β...

γ. Η μετάταξη ενεργείται μετά από δημόσια πρόσκληση που απευθύνει ο Διοικητής της Α.Α.Δ.Ε. και στην οποία προσδιορίζονται οι Υπηρεσίες, οι προς πλήρωση θέσεις ανά κατηγορία, τα γενικά και ειδικά προσόντα και η διαδικασία επιλογής των μετατασσομένων. Σε περίπτωση μη πλήρωσης των θέσεων που προκηρύσσονται, η πρόσκληση του προηγούμενου εδαφίου δύναται να επαναληφθεί έως την πλήρωση του συνόλου των θέσεων της περίπτωσης β' της παρούσας παραγράφου.

δ. Για τη διενέργεια μετάταξης το ποσοστό κάλυψης των θέσεων στον φορέα προέλευσης του κλάδου στον οποίο ανήκει ο υπάλληλος, κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων για τη διαδικασία επιλογής, πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) επί του συνόλου των οργανικών θέσεων του εν λόγω κλάδου, στο οποίο ποσοστό δεν συμπεριλαμβάνονται υπάλληλοι, οι οποίοι απουσιάζουν με μακροχρόνια άδεια, όπως ιδίως άνευ αποδοχών, υπηρεσιακής εκπαίδευσης ή είναι αποσπασμένοι σε άλλον φορέα. Επιπλέον των οριζομένων στο προηγούμενο εδάφιο πρέπει ο αιτών υπάλληλος να μην είναι ο μοναδικός που υπηρετεί στον οικείο κλάδο.

ε. Η μετάταξη γίνεται με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., μετά από γνώμη των οικείων Υπηρεσιακών Συμβουλίων της Α.Α.Δ.Ε., χωρίς να απαιτείται απόφαση ή σύμφωνη γνώμη του φορέα προέλευσης. Για τις μετατάξεις του προηγούμενου εδαφίου απαιτείται έγκριση της Τριμελούς Επιτροπής της παραγράφου 1 του άρθρου 2 της Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου 33/2006 (Α' 280).

στ...».

ζ...η...θ...».

3. Στις παρακάτω διατάξεις των άρθρων 1, 3, 4, και 15 του ν. 4440/2016 «Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας στη Δημόσια Διοίκηση και την Τοπική Αυτοδιοίκηση...» (Α 224), όπως ίσχυαν τον χρόνο έκδοσης του ν. 4652/2020, ορίζονταν τα εξής:

«Άρθρο 1

Σκοπός

Αντικείμενο του παρόντος Κεφαλαίου είναι η καθιέρωση Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας (ΕΣΚ) για τους πολιτικούς διοικητικούς υπαλλήλους, μόνιμους και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, από μία δημόσια υπηρεσία σε άλλη με μετάταξη ή απόσπαση. Σκοπός του ΕΣΚ είναι αφενός η βέλτιστη αξιοποίηση και η ορθολογική κατανομή του ανθρώπινου δυναμικού στις δημόσιες υπηρεσίες, αφετέρου η διευκόλυνση των υπαλλήλων να ενισχύσουν τις επαγγελματικές δεξιότητές τους, να αποκτήσουν εμπειρία σε θέσεις διαφόρων υπηρεσιών και να προωθήσουν την επαγγελματική σταδιοδρομία τους.

Άρθρο 3

Έκταση εφαρμογής

1. Στο ΕΣΚ υπάγονται οι πολιτικοί διοικητικοί υπάλληλοι, μόνιμοι και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, που υπηρετούν σε υπηρεσίες, κεντρικές και περιφερειακές, του Δημοσίου, των Ανεξάρτητων Αρχών, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α' και β' βαθμού και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), καθώς και των Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), εφόσον ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση όπως εκάστοτε οριοθετείται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης. Επίσης, στο πεδίο εφαρμογής του ΕΣΚ υπάγονται οι απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΣΔΔΑ), ανεξαρτήτως του φορέα στον οποίο ανήκει η οργανική τους θέση.

2. Οι Ανεξάρτητες Αρχές συμμετέχουν στο ΕΣΚ με την προκήρυξη κενών θέσεων διοικητικού και ειδικού επιστημονικού προσωπικού, διατηρώντας τις διαδικασίες επιλογής που προβλέπουν οι οικείες διατάξεις και εφόσον δεν υπάρχουν, τις διαδικασίες επιλογής που προβλέπονται για την πρόσληψη.

3. Διατάξεις που ρυθμίζουν θέματα μετάταξης και απόσπασης των υπαλλήλων του Υπουργείου Εξωτερικών παραμένουν σε ισχύ. Ειδικά όσον αφορά τη μετάταξη υπαλλήλων του Υπουργείου Εξωτερικών σε φορείς της παραγράφου 1

εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος, τηρουμένης της προϋπόθεσης της σύμφωνης γνώμης του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου του Υπουργείου Εξωτερικών της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 3566/2007 (Α' 117).

4. Από τις διατάξεις του παρόντος εξαιρούνται οι δικαστικοί υπάλληλοι, οι υπάλληλοι των Καταστημάτων Κράτησης και του Ιδρύματος Αγωγής Αρρένων Βόλου και οι υπάλληλοι όλων των κλάδων των νοσηλευτικών ιδρυμάτων του ΕΣΥ και του ΕΚΑΒ, εκτός από τους διοικητικούς υπαλλήλους και τους υπάλληλους ειδικότητας Σχολικών Φυλάκων, οι οποίοι μετά τη θέση τους σε διαθεσιμότητα μεταφέρθηκαν σε θέσεις Βοηθητικού Υγειονομικού Προσωπικού σε νοσοκομεία..

5. Υπάλληλοι που μετατάχθηκαν σε Καταστήματα Κράτησης από θέσεις κλάδου Δημοτικής Αστυνομίας, οι οποίες καταργήθηκαν κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 81 του Ν. 4172/2013 (Α' 167), συμμετέχουν στο ΕΣΚ, με αφετηρία το δεύτερο κύκλο κινητικότητας του έτους 2018, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 3.

6. Ειδικό επιστημονικό προσωπικό δύναται να μεταταγεί ή να αποσπαστεί σε φορείς της παραγράφου 1 μόνο μέσω του ΕΣΚ. Οι εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δύναται να μεταταγούν ή να αποσπαστούν σε φορείς της παραγράφου 1 μόνο μέσω του ΕΣΚ, τηρουμένων των ισχουσών διατάξεων για την αποδέσμευσή τους από την άσκηση εκπαιδευτικών καθηκόντων.

Άρθρο 4

Προϋποθέσεις συμμετοχής.

1. Προϋπόθεση για τη συμμετοχή των φορέων ως υπηρεσιών υποδοχής στο ΕΣΚ είναι η σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις προηγούμενη έκδοση Οργανισμών κατόπιν αξιολόγησης των δομών τους και η αντίστοιχη κατάρτιση περιγραμμάτων θέσεων εργασίας, καθώς και η καταχώριση των ως άνω στοιχείων εκ μέρους των φορέων στο ψηφιακό Οργανόγραμμα του άρθρου 16.

2. Προϋποθέσεις για τη συμμετοχή των υπαλλήλων στο ΕΣΚ είναι:

α) Η συμπλήρωση διετίας από το διορισμό ή, εφόσον ο διορισμός έγινε με μοριοδότηση λόγω εντοπιότητας, η συμπλήρωση του προβλεπόμενου χρόνου παραμονής. Αν η υποχρέωση παραμονής αφορά νομό, νησί ή παραμεθόριο περιοχή (άρθρο 17 παράγραφος 8 περίπτωση ιδ' του ν. 2190/1994) είναι δυνατή η συμμετοχή του υπαλλήλου σε διαδικασίες επιλογής για μετάταξη ή απόσπαση σε υπηρεσίες εντός των ορίων της περιοχής όπου υφίσταται η δέσμευση, εφόσον ο

υπάλληλος έχει συμπληρώσει το ήμισυ του υποχρεωτικού χρόνου παραμονής. Ειδικά στην περίπτωση της συνυπηρέτησης συζύγων, σύμφωνα με το άρθρο 11, επιτρέπεται η μετάταξη ή η απόσπαση σε υπηρεσία άλλης περιοχής του άρθρου 8, εφόσον ο υπάλληλος έχει συμπληρώσει το ήμισυ του υποχρεωτικού χρόνου παραμονής.

β) Η συμπλήρωση διετίας: αα) από προηγούμενη μετάταξη για τη διενέργεια νέας μετάταξης ή απόσπασης και ββ) από προηγούμενη απόσπαση για τη διενέργεια νέας απόσπασης. Από την υποχρέωση συμπλήρωσης διετίας από προηγούμενη μετάταξη ή απόσπαση εξαιρούνται όσοι αποσπώνται ή μετατάσσονται σε υπηρεσία απομακρυσμένης παραμεθόριας περιοχής και ορεινού νησιωτικού Ο.Τ.Α. α' βαθμού, σύμφωνα με το άρθρο 8, καθώς και όσοι μετατάσσονται αμοιβαία και όσοι αποσπώνται για συνυπηρέτηση ή αποσπώνται για λόγους υγείας σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 7 του παρόντος.

3...

4. Για τη διενέργεια μετάταξης ή απόσπασης το ποσοστό κάλυψης των θέσεων στο φορέα προέλευσης του κλάδου στον οποίο ανήκει ο υπάλληλος, κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων για τη διαδικασία επιλογής, καθώς και κατά το χρόνο έκδοσης της απόφασης, πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον εξηνταπέντε τοις εκατό (65%) επί του συνόλου των οργανικών θέσεων του εν λόγω κλάδου, στο οποίο ποσοστό δεν συμπεριλαμβάνονται υπάλληλοι, οι οποίοι απουσιάζουν με μακροχρόνια άδεια, όπως ιδίως άνευ αποδοχών, υπηρεσιακής εκπαίδευσης ή είναι απόσπασμένοι σε άλλον φορέα. Επίσης, πρέπει ο αιτών υπάλληλος να μην είναι ο μοναδικός που υπηρετεί στον οικείο κλάδο τόσο κατά τη λήξη προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων όσο και κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης απόσπασης ή μετάταξης...

5. Σε περίπτωση που, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων, ο φορέας προέλευσης δεν βεβαιώνει την πλήρωση των προϋποθέσεων των παραγράφων 2, 3 και 4 του παρόντος, οι προϋποθέσεις αυτές ελέγχονται κατά τον χρόνο της αξιολόγησης των υποψηφίων και σε κάθε περίπτωση κατά τον χρόνο έκδοσης της πράξης απόσπασης ή μετάταξης.

Άρθρο 15

1. Η κάλυψη της δαπάνης μισθοδοσίας που προκαλείται από αποσπάσεις ή μετατάξεις προσωπικού είναι δυνατή, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, αποκλειστικά και μόνο σύμφωνα με τα οριζόμενα στις εξής περιπτώσεις:

α. Στην περίπτωση αποσπάσεων ή μετατάξεων προσωπικού μεταξύ φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτή ορίζεται στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143), των οποίων η μισθοδοσία είτε βαρύνει είτε δεν βαρύνει απευθείας τον τακτικό προϋπολογισμό, προβλέπεται πίστωση σε ειδικό Αναλυτικό Λογαριασμό Εξόδου (ΑΛΕ) του προϋπολογισμού του Ειδικού Φορέα «Γενικές Κρατικές Δαπάνες» του Υπουργείου Οικονομικών...

γ. Η κάλυψη δαπανών μισθοδοσίας στην περίπτωση αποσπάσεων ή μετατάξεων από φορείς εκτός σε φορείς εντός Γενικής Κυβέρνησης, δεν είναι δυνατή. Η δαπάνη μισθοδοσίας των αποφοίτων της ΕΣΔΔΑ που εντάσσονται στο ΕΣΚ σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και αποσπώνται ή μετατάσσονται από φορείς εκτός Γενικής Κυβέρνησης σε φορείς εντός Γενικής Κυβέρνησης καλύπτεται με τη διαδικασία της περίπτωσης α΄.

δ...».

4. Στις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 5 του ν. 1824/1988 ορίζεται:

«Άρθρο 5

1...

7. Επιτρέπεται η μετάταξη εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε άλλες δημόσιες υπηρεσίες, καθώς και σε Ν.Π.Δ.Δ., εφ' όσον υπάρχει σύμφωνη γνώμη των διοικούντων αυτά οργάνων. Οι μετατασσόμενοι πρέπει να κατέχουν τα προσόντα του κλάδου στον οποίο μετατάσσονται. Η μετάταξη γίνεται σε κενή θέση ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, γνώμη των αρμόδιων υπηρεσιακών συμβουλίων και κοινή απόφαση των αρμόδιων κατά περίπτωση υπουργών...».

5. Στις διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 17 και της παραγράφου 8 του άρθρου 18 του π.δ. 1/2003 (Α 1), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 32 του άρθρου 6 του ν. 3027/2002 (Α 152), ορίζεται:

«Άρθρο 17

Αρμοδιότητες ΚΥΣΠΕ

Το ΚΥΣΠΕ έχει τις εξής αρμοδιότητες:

1. ...
2. ...
3. ...
4. ...
5. ...
6. ...
7. ...
- 8. Γνωμοδοτεί για τη μετάταξη εκπαιδευτικών.**
9. ...

Άρθρο 18

Αρμοδιότητες ΚΥΣΔΕ

Το ΚΥΣΔΕ έχει τις εξής αρμοδιότητες:

1. ...
2. ...
3. ...
4. ...
5. ...
6. ...
7. ...
- 8. Γνωμοδοτεί για τη μετάταξη εκπαιδευτικών.**
9. ...».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από την ερμηνεία των προαναφερόμενων διατάξεων, αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

6. Με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ν. 4652/2020 επιτρέπεται η μετάταξη στην Α.Α.Δ.Ε. των εκεί αναφερόμενων δημοσίων υπαλλήλων, κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης. Η μετάταξη ενεργείται κατόπιν δημόσιας πρόσκλησης του Διοικητή της Αρχής και με απόφασή του, όσον αφορά δε τον φορέα προέλευσης του υποψήφιου προς μετάταξη υπαλλήλου, τίθεται ως μοναδική προϋπόθεση, να έχει καλύψει τις θέσεις του οικείου κλάδου σε ποσοστό 65% τουλάχιστον, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην περίπτωση δ' της παραγράφου 1, και ο υπάλληλος να μην είναι ο μοναδικός που υπηρετεί στον κλάδο του.

7. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του ν. 4652/2020, οι ανωτέρω διατάξεις και οι λοιπές διατάξεις του άρθρου 8, με τις οποίες προβλέπεται πρόσληψη μόνιμου προσωπικού με προκήρυξη κατά σειρά προτεραιότητας καθώς και επιλαχόντων της προκήρυξης 1Γ/2017 του Α.Σ.Ε.Π., θεσπίστηκαν προκειμένου να αντληθούν υποψήφιοι ταχύτερα, με τήρηση πρόσφορης για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος διαδικασίας, με σκοπό την άμεση αντιμετώπιση των αυξημένων αναγκών σε προσωπικό, της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων και Ε.Φ.Κ. της Α.Α.Δ.Ε., λόγω της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

8. Οι διατάξεις που ρυθμίζουν με γενικό τρόπο, τη μετάταξη των δημοσίων υπαλλήλων, είναι εκείνες του ν. 4440/2016, με τις οποίες εισήχθη στην ελληνική έννομη τάξη το Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας (ΕΣΚ). Από τη σύγκριση των διατάξεων της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ν. 4562/2020 με τις γενικές διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 4440/2016, συνάγεται ότι προσδιορίζουν το ίδιο πεδίο εφαρμογής, το οποίο καταλαμβάνει τους πολιτικούς διοικητικούς υπαλλήλους, μόνιμους και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, οι οποίοι υπηρετούν σε φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, ενώ ειδικά για τους υπαλλήλους απόφοιτους της ΕΣΔΔΑ προβλέπεται ότι καταλαμβάνονται από τις ρυθμίσεις τους, ανεξαρτήτως του φορέα της οργανικής θέσης τους.

9. Στον ν. 4440/2016, τον οποίο είναι φανερό ότι είχε κατά νου ο νομοθέτης του άρθρου 8 του ν. 4652/2020, δεν δίδεται ο ορισμός του χαρακτηρισμού των υπαγόμενων, σύμφωνα με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 3, στο ΕΣΚ, ως «διοικητικών» υπαλλήλων, για τον οποίο η ερωτώσα υπηρεσία διατυπώνει στο έγγραφο του ερωτήματος την άποψη ότι δεν περιλαμβάνει στο εννοιολογικό περιεχόμενό του τους εκπαιδευτικούς.

Ο μη προσδιορισμός όμως της έννοιας του ανωτέρω όρου καθώς και η συνδυαστική ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 3 συνηγορούν υπέρ της άποψης ότι ο νομοθέτης δεν τον χρησιμοποίησε, στην πρώτη παράγραφο του εν λόγω άρθρου, με πρόθεση να διακρίνει συγκεκριμένη κατηγορία πολιτικών υπαλλήλων από τους υπόλοιπους, αλλά με το ίδιο ευρύ περιεχόμενο που έχει ο χαρακτηρισμός «πολιτικοί», οριοθέτησε δε, περιορίζοντάς το, το πεδίο εφαρμογής του ΕΣΚ με τις ρυθμίσεις της παραγράφου 4, ήδη και της παραγράφου 7 (η οποία προστέθηκε με το άρθρο 76 παρ. 1 του ν. 4674/2020, ΦΕΚ Α 53), του άρθρου αυτού.

Με την πρώτη από τις εν λόγω διατάξεις εξαιρέθηκαν από το ΕΣΚ οι αναφερόμενοι σε αυτή υπάλληλοι (μεταξύ των οποίων και υπάλληλοι που δεν είναι διοικητικοί, όπως οι δικαστικοί υπάλληλοι), ενώ με τη δεύτερη η ΕΥΠ. Επιπλέον, στις παραγράφους 3, 5 και 6 εδάφιο β' τέθηκαν όροι και προϋποθέσεις για τη συμμετοχή στο ΕΣΚ των υπαλλήλων του Υπουργείου Εξωτερικών, των μεταταχθέντων σε Καταστήματα Κράτησης από θέσεις κλάδου της καταργηθείσας Δημοτικής Αστυνομίας και των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αντιστοίχως.

Εξάλλου, και κατά την ερμηνεία του υπαλληλικού κώδικα που κωδικοποιήθηκε με τον ν. 3528/2007 γίνεται δεκτό ότι, οι περιεχόμενοι στον τίτλο του εν λόγω νομοθετήματος και στις διατάξεις των άρθρων 1 και 2, και αποδιδόμενοι στους δημόσιους υπαλλήλους χαρακτηρισμοί «πολιτικοί» και «διοικητικοί», χρησιμοποιούνται με ταυτόσημο εννοιολογικό περιεχόμενο και διακρίνουν την κατηγορία που χαρακτηρίζουν, από την κατηγορία των στρατιωτικών, των δικαστών (Στ.Κτιστάκη, Β.Κονδύλη, Ευ.Τζιράκη - Υπαλληλικός Κώδικας 2018, σελ. 16, Επ.Σπηλιωτόπουλου, Χ.Χρυσανθάκη-Βασικοί Θεσμοί του Δημοσιούπαλληλικού Δικαίου 2017, σελ. 7, 9 Α.Τάχου-Ερμηνεία Υπαλληλικού Κώδικα 2007, σελ. 79-80), αλλά και των δικαστικών υπαλλήλων (ΣτΕ 1157/2020, ΟΛΣΤΕ 2908/1986), ενώ ξεχωριστή κατηγορία αποτελούν οι υπάλληλοι της Βουλής. Στις παραγράφους 1 και 4 του άρθρου 103 του Συντάγματος και στην παράγραφο 3 του άρθρου 104 γίνεται λόγος για δημόσιους υπαλλήλους, ενώ στην παράγραφο 5 του άρθρου 103 χρησιμοποιείται ο όρος «διοικητικοί υπάλληλοι» χωρίς να διαφοροποιούνται ως προς το περιεχόμενό τους οι αντίστοιχες έννοιες (Θ.Παναγόπουλου-Δημόσιο Υπαλληλικό Δίκαιο 2014, σελ. 23). Στα δε Συντάγματα του 1911 (άρθρο 102), 1927 (άρθρο 114) και 1952 (άρθρο 101) οι δημόσιοι υπάλληλοι των διοικητικών υπηρεσιών του Κράτους χαρακτηρίζονταν μόνο με τον όρο «διοικητικοί».

10. Περαιτέρω, από τη γραμματική διατύπωση του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 3 του ν. 4440/2020, συνάγεται ότι η ειδική μνεία των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δεν έγινε με σκοπό να ενταχθούν, δυνάμει της εν λόγω διάταξης, στο ΕΣΚ, ως σαν να μη υπάγονταν στο ρυθμιστικό πεδίο των διατάξεων της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου, αλλά αφενός για να καταστεί σαφής η κατάργηση των ειδικών διατάξεων που διαχρονικά ρύθμιζαν τη μετάταξη και την απόσπασή τους σε άλλες δημόσιες υπηρεσίες, αφετέρου για να τεθεί ως προϋπόθεση συμμετοχής τους στο ΕΣΚ η αποδέσμευσή τους από τα εκπαιδευτικά καθήκοντα. Ως εισάγουσα ειδική ρύθμιση αναφέρεται η ανωτέρω διάταξη στο απόσπασμα της αιτιολογικής έκθεσης επί του άρθρου 3 του ν. 4440/2016, όπου διαλαμβάνεται ότι «...Περαιτέρω, εισάγονται ειδικές ρυθμίσεις α) για τις Ανεξάρτητες Αρχές...β) για τους υπαλλήλους του Υπουργείου Εξωτερικών, αλλά και για το ειδικό επιστημονικό προσωπικό και τους εκπαιδευτικούς η κινητικότητα των οποίων διενεργείται μόνο μέσω του ΕΣΚ.».

11. Η ρύθμιση αυτή, με την οποία γίνεται παραπομπή στην πάγια, ειδικότερου χαρακτήρα, ρύθμιση της παραγράφου 7 του άρθρου 5 του ν. 1824/1988, που προβλέπει ότι για τη μετάταξη του εκπαιδευτικού προσωπικού απαιτείται (και) απόφαση εκδιδόμενη από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων κατόπιν γνώμης του αρμόδιου υπηρεσιακού συμβουλίου περί αποδέσμευσης από τα εκπαιδευτικά καθήκοντα, κρίθηκε, προφανώς, επιβεβλημένη, λόγω της φύσης των παραπάνω καθηκόντων και των ειδικών συνθηκών υπό τις οποίες τελούν οι σχολικές μονάδες, και λαμβανομένου υπόψη ότι οι εν λόγω μονάδες δεν συμμετέχουν στο ΕΣΚ ως φορείς υποδοχής, αφού δεν είναι δυνατή η μετάταξη υπαλλήλων από άλλες υπηρεσίες του δημόσιου τομέα σε θέσεις εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (πρβλ ΣτΕ 133/2014, ΝΣΚ 276/2009).

Ο νομοθέτης συνεπώς απαίτησε, ειδικά για τη μετάταξη των εκπαιδευτικών, τη συναίνεση του φορέα προέλευσης, μη αρκούμενος στην ασφαλιστική δικλείδα που θέσπισε στις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του ν. 4440/2016, για τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας των φορέων προέλευσης των υπό μετάταξη υπαλλήλων, ήτοι να καλύπτονται σε ποσοστό τουλάχιστον 65% οι θέσεις του κλάδου τους, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις εν λόγω διατάξεις. Τούτο για τον προφανή λόγο, ότι μόνη η πλήρωση της ως άνω προϋπόθεσης σε ουδεμία περίπτωση διασφαλίζει την ομαλή λειτουργία των σχολικών μονάδων.

12. Όσον αφορά τους υπαλλήλους απόφοιτους της ΕΣΔΔΑ, κατά την έννοια της διάταξης του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 4440/2016, μετέχουν στο ΕΣΚ ανεξαρτήτως εάν ο φορέας της οργανικής θέσης τους βρίσκεται εντός ή εκτός της Γενικής Κυβέρνησης, όπως η τελευταία οριοθετείται στην περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α 143), στην οποία παραπέμπει το άρθρο 15 παρ. 1 περίπτ. α' του νόμου.

Τούτο συνάγεται κατ' αρχάς από τη θέση του ανωτέρω εδαφίου στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 3, βάσει της οποίας η ρύθμισή του αντιδιαστέλλεται προς τη ρύθμιση των διατάξεων της ίδιας παραγράφου που προτάσσονται, σύμφωνα με τις οποίες στο ΕΣΚ μετέχουν μόνο υπάλληλοι φορέων εντός της Γενικής Κυβέρνησης. Κατά δεύτερον, από τη διάταξη του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 15, που προβλέπει την κατ' εξαίρεση κάλυψη των δαπανών μισθοδοσίας των αποφοίτων της ΕΣΔΔΑ, οι οποίοι αποσπώνται ή

μετατάσσονται από φορείς εκτός Γενικής Κυβέρνησης σε φορείς εντός Γενικής Κυβέρνησης, κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1 του άρθρου 3. Ανάλογη πρόβλεψη τίθεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 19, σχετικά με τη μισθοδοσία όσων αποφοίτων μετατάσσονται ή αποσπώνται από φορείς εκτός Γενικής Κυβέρνησης βάσει των διατηρούμενων ειδικών διατάξεων.

Στην αιτιολογική έκθεση του νόμου (επί του άρθρου 3) αναφέρεται ότι η δυνατότητα μετάταξης του εν λόγω προσωπικού από φορείς εκτός σε φορείς εντός της Γενικής Κυβέρνησης προκρίθηκε για τη βέλτιστη αξιοποίησή του.

13. Σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά ανωτέρω, οι εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 4440/2016 και συνεπώς, καταλαμβάνονται από την όμοια, όσον αφορά τους δυνάμενους να μεταταχθούν υπαλλήλους, ρύθμιση των διατάξεων της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ν.4652/2020.

Περαιτέρω, με βάση τις παραπάνω παραδοχές διατυπώθηκαν δύο γνώμες από τα μέλη του Τμήματος.

14. Κατά την πλειοψηφήσασα γνώμη του Προεδρεύοντος Αντιπροέδρου Ν.Σ.Κ. Σπυρίδωνος Παπαγιαννόπουλου και των Νομικών Συμβούλων του Κράτους, Ευφροσύνης Μπερνικόλα, Αδαμαντίας Καπετανάκη, Κυριακής Παρασκευοπούλου, Αικατερίνης Γαλάνη και Νικολάου Μουκαζή (ψήφοι 6), με την οποία συντάχθηκε και η εισηγήτρια (γνώμη χωρίς ψήφο), γίνονται ερμηνευτικώς δεκτά τα εξής: Κατά τη γραμματική ερμηνεία των επίμαχων διατάξεων του άρθρου 8 του ν.4652/2020, για τη μετάταξη των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης φαίνεται να μην απαιτείται προηγούμενη αποδέσμευσή τους από τα εκπαιδευτικά καθήκοντα, εφόσον κατά τη σαφή διατύπωση των διατάξεων της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 8, η μετάταξη στην Α.Α.Δ.Ε. επιτρέπεται «κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης». Ωστόσο, η συστηματική και τελολογική ερμηνεία των διατάξεων αυτών οδηγούν στο αντίθετο πόρισμα. Τούτο διότι από τη θέσπιση, στις διατάξεις της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 8, της τιθέμενης και στις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του ν. 4440/2016, προϋπόθεσης, της κάλυψης στον φορέα προέλευσης του υπό μετάταξη υπαλλήλου, ποσοστού τουλάχιστον 65% των θέσεων του κλάδου του, δεν καταλείπεται αμφιβολία ότι ο νομοθέτης του ν.4652/2020 εμφορείτο από την ίδια με τον νομοθέτη του ανωτέρω νόμου αρχή, της μη διατάραξης της λειτουργίας των

υπηρεσιών προέλευσης των υπαλλήλων που θα μεταταχθούν στην Α.Α.Δ.Ε., και την ίδια με τον τελευταίο αντίληψη, περί των αναγκαίων για τη τήρηση της εν λόγω αρχής ρυθμίσεων. Η διαπίστωση του παραπάνω γεγονότος οδηγεί, κατά λογική αναγκαιότητα, στο συμπέρασμα ότι, και υπό το καθεστώς του άρθρου 8 του ν. 4652/2020, απαιτείται προηγούμενη αποδέσμευση από τα εκπαιδευτικά καθήκοντα του υποψήφιου για μετάταξη στην Α.Α.Δ.Ε. εκπαιδευτικού, αφού η αποδέσμευση αυτή συνιστά το αντίστοιχο προς το προβλεπόμενο στην περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 μέτρο διασφάλισης της ομαλής λειτουργίας του φορέα προέλευσης, στον τομέα της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η ερμηνεία αυτή είναι σύμφωνη και με τον σκοπό θέσπισης του άρθρου 8, ο οποίος, συνιστάμενος στην ταχύτερη στελέχωση της Α.Α.Δ.Ε. με το αναγκαίο για την κάλυψη των αυξημένων αναγκών της προσωπικό, στοχεύει στην ομαλή λειτουργία των υπηρεσιών της Αρχής και όχι στην εξυπηρέτηση γενικότερου ή/και επιτακτικότερου δημοσίου συμφέροντος. Επιβάλλεται συνεπώς, ο σκοπός αυτός να εξυπηρετηθεί εξίσου με τον σκοπό διασφάλισης της εύρυθμης λειτουργίας της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

15. Περαιτέρω, δεν δικαιολογείται διαφορετική αντιμετώπιση όσων εκπαιδευτικών είναι απόφοιτοι της ΕΣΔΔΑ, διότι, κατά την έννοια της σχετικής με τη μετάταξη των αποφοίτων της ΕΣΔΔΑ ρύθμισης της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ν. 4652/2020, ερμηνεύομενης όπως η όμοιας ρύθμισης διάταξη του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 4440/2020, οι απόφοιτοι της εν λόγω Σχολής δύναται να συμμετέχουν στη διαδικασία των μετατάξεων ανεξαρτήτως εάν ο φορέας της οργανικής τους θέσης βρίσκεται εντός ή εκτός της Γενικής Κυβέρνησης, τηρουμένων όμως των λοιπών νόμιμων προϋποθέσεων, πολύ δε περισσότερο, εκείνων που τίθενται για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας των φορέων προέλευσής τους.

16. Κατά τη μειοψηφήσασα γνώμη των Νομικών Συμβούλων του Κράτους, Χρήστου Μητκίδη, Βασιλικής Παπαθεοδώρου και Ευάγγελου Μαρίνη (ψήφοι 3), από τη σαφή και αδιάστικτη διατύπωση των όλως ειδικών διατάξεων των περιπτώσεων α' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ν. 4652/2020 συνάγεται ότι επιτρέπεται κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, η μετάταξη στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων πολιτικών διοικητικών υπαλλήλων, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι εκπαιδευτικοί, αφού και αυτοί υπάγονται στις

διατάξεις του Υ.Κ., σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 53 παρ. 1 του ν. 2721/1999 (βλ. και ΣτΕ 2508/2017 και 5071/2012). Η δε ανωτέρω μετάταξη γίνεται με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., μετά από γνώμη των οικείων Υπηρεσιακών Συμβουλίων της Αρχής, χωρίς να απαιτείται απόφαση ή σύμφωνη γνώμη του φορέα προέλευσης. Τούτο διότι στο κρίσιμο άρθρο 8 του ν. 4652/2020 δεν περιλαμβάνεται πρόβλεψη αντίστοιχη του β' εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 4440/2016, με το οποίο διατηρήθηκαν ρητώς σε ισχύ διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας που αφορούν την μετάταξη ή απόσπαση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ήτοι, πιο συγκεκριμένα, οι διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 5 του ν. 1824/1988 και των άρθρων 17 και 18 του π.δ. 1/2003, σύμφωνα με τις οποίες απαιτείται γνωμοδότηση του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου και κοινή απόφαση των συναρμόδιων υπουργών, και επομένως οι εν λόγω διατάξεις δεν εφαρμόζονται στην προκείμενη περίπτωση. Τουναντίον, ως μόνη ασφαλιστική δικλείδα για τη μη αποδυνάμωση των φορέων προέλευσης των μετατασσόμενων υπαλλήλων προβλέπεται η περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ν. 4652/2020, σύμφωνα με την οποία για τη διενέργεια μετάταξης το ποσοστό κάλυψης των θέσεων στον φορέα προέλευσης του κλάδου στον οποίο ανήκει ο υπάλληλος, κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων για τη διαδικασία επιλογής, πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον (65%) επί του συνόλου των οργανικών θέσεων του εν λόγω κλάδου.

17. Η παραπάνω ερμηνεία υποστηρίζεται και από την αναλυτική εισηγητική έκθεση του άρθρου 8 του ν. 4652/2020, στην οποία αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι επιδιώκεται να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες σε προσωπικό της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων και Ε.Φ.Κ. της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, λόγω της επικείμενης αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού επιτρέπεται η μετάταξη, κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, προβλέπονται δε και άλλα συναφή μέτρα, αναλυτικώς αναφερόμενα, τα οποία αποσκοπούν, όπως ρητά αναφέρεται στην έκθεση, στην εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος.

Κατά τη γνώμη αυτή επομένως, είναι δυνατή η μετάταξη στην Α.Α.Δ.Ε. εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με βάση τη διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του

v.4652/2020, χωρίς να απαιτείται κατά νόμο η έκδοση απόφασης αποδέσμευσης από τα εκπαιδευτικά καθήκοντα.

Απάντηση

18. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ') γνωμοδοτεί, κατά πλειοψηφία, ότι επιτρέπεται η μετάταξη στην Α.Α.Δ.Ε., δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ν. 4652/2020, εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, υπό την προϋπόθεση της αποδέσμευσης από τα εκπαιδευτικά καθήκοντα, η οποία πρέπει να πληρούται και για τη μετάταξη των εκπαιδευτικών αποφοίτων της ΕΣΔΔΑ.

ΘΕΩΡΗΘΙΚΕ

Αθήνα, 3.11.2020

Ο Προεδρεύων του Τμήματος

**Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος
Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.**

Η εισηγήτρια

**Αφροδίτη Καρούκη
Πάρεδρος του Ν.Σ.Κ.**

